

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD U ZAGREBU
Ulica grada Vukovara 84

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

i

R J E Š E N J E

Općinski građanski sud u Zagrebu, po sucu toga suda Ivanki Birkić - Šarić, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Miroslava Šeparović iz Zagreba, Sokolgradska 72, OIB: 49395623225, zastupan po punomoćniku Ivani Špehar, odvjetnici u Odvjetničkom društvu Šeparović, Špehar i Gavranić j.t.d. iz Zagreba, protiv tuženika Vjekoslava Miličić iz Zagreba, Kozjačić 3, OIB: 52516008996, zastupan po punomoćniku Veljku Miljević, odvjetniku u odvjetničkom društvu Miljević i partneri iz Zagreba, radi naknade štete, nakon održane glavne i javne rasprave, zaključene dana 16. studenoga 2018. godine, u nazočnosti tužitelja osobno i punomoćnice tužitelja Ivane Špehar odvjetnice u Odvjetničkom društvu Šeparović, Špehar i Gavranić j.t.d. iz Zagreba i zamjenika punomoćnika tuženog Marka Sedlo, odvjetnika iz odvjetničkog društva Miljević i partneri, dana 11. siječnja 2019. godine,

p r e s u d i o j e:

I Nalaže se tuženiku Vjekoslavu Miličić iz Zagreba, Kozjačić 3, OIB: 52516008996, da tužitelju Miroslavu Šeparović iz Zagreba, Sokolgradska 72, OIB: 49395623225, na ime neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti nastale iznošenjem neistinitih tvrdnji u odnosu na tužitelja u tuženikovoju knjizi „Čudoređe i deontologija znanstvenoga rada - nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja“, isplati iznos od 50.000,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana 19. rujna 2016. godine pa do isplate po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatoj za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, a sve u roku od 15 dana.

II Nalaže se tuženiku Vjekoslavu Miličić iz Zagreba, Kozjačić 3, OIB: 52516008996, da o svom trošku povuče iz prodaje sve primjerke knjige „Čudoređe i deontologija znanstvenog rada - nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja“, čiji je autor i nakladnik, te se zabranjuje tuženiku da daljnjom prodajom ili na bilo koji drugi način, učini tu knjigu dostupnom trećim osobama.

III Odbija se dio tužbenoga zahtjeva tužitelja koji glasi:

„Nalaže se tuženiku Vjekoslavu Miličić iz Zagreba, Kozjačić 3, OIB: 52516008996, da o svom trošku povuče iz knjižnog fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i iz svih knjižnica u Republici Hrvatskoj, sve primjerke knjige Čudoređe i deontologija znanstvenog rada - nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja, čiji je autor i nakladnik“.

IV Nalaže se tuženiku Vjekoslavu Miličić iz Zagreba, Kozjačić 3, OIB: 52516008996, da tužitelju Miroslavu Šeparović iz Zagreba, Sokolgradska 72, OIB: 49395623225, naknadi trošak parničnog postupka u iznosu 10.333,75 kuna sa zakonskom zateznom kamatom od 11. siječnja 2019. godine pa do isplate po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatoj za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, a sve u roku od 15 dana.

V Odbija se tuženik sa zahtjevom za naknadu troškova parničnog postupka u ovoj pravnoj stvari.

r i j e š i o j e:

I Utvrđuje se da je tužitelj povukao dio tužbenog zahtjeva koji glasi:

„Nalaže se tuženiku Vjekoslavu Miličić iz Zagreba, Kozjačić 3, OIB: 52516008996, da tužitelju Miroslavu Šeparović iz Zagreba, Sokolgradska 72, OIB: 49395623225, na ime neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti nastale iznošenjem neistinitih tvrdnji u odnosu na tužitelja u tuženikovoј knjizi „Čudoređe i deontologija znanstvenoga rada - nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja“, isplati iznos od 20.000,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana 19. rujna 2016. godine pa do isplate po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatoj za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, a sve u roku od 15 dana.“

II Utvrđuje se da je tužitelj povukao privremenu mjeru koja glasi:

„Nalaže se tuženiku da o svom trošku povuče iz prodaje, kao i iz knjižnog fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i iz svih knjižnica u Republici Hrvatskoj, sve primjerke knjige Čudoređe i deontologija znanstvenog rada- nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja, čiji je autor i nakladnik, te se zabranjuje tuženiku da daljnjom prodajom ili na bilo koji drugi način, učini tu knjigu dostupnom trećim osobama.

Ova privremena mjera ima učinak od dana dostave iste tuženiku, te je na snazi do pravomoćnog okončanja parničnog postupka između tužitelja i tuženika.”

Obrazloženje

Tužbom od 19. rujna 2016. godine tužitelj od tuženika traži naknadu štete zbog povrede prava osobnosti nastale iznošenjem neistinitih tvrdnji tuženika. Navodi da je tuženik autor ujedno i nakladnik knjige Čudoređe i deontologija znanstvenog rada – nečudoređe i neprofesionalnost

plagiranja, izdane u Zagrebu, u ožujku 2016. godine. U navedenoj knjizi na strani 166., pod glavom 3. Plagijati, 3.2. Oprimjerenja plagijata, kao primjer plagiranja doktorata navodi i doktorski radi tužitelja iz 2013. godine. Na strani 166. svoje knjige tuženik tiska dio teksta tužiteljeve doktorske disertacije (stranicu 47), te usporedno sa time dio teksta doktorske disertacije Aleksandre Korač, Obiteljsko pravni instituti u presudama Europskog suda za prava čovjeka, 1996. g. Na navedeni način tuženik prikazuje dio teksta tužiteljeve doktorske disertacije kao da je plagijat citiranog teksta Aleksandr Korač. Na stranici 167. knjige tuženik tiska dio teksta tužiteljeve doktorske disertacije (dio stranice 169) te usporedo s time dio teksta knjige M. Alinčić, D. Hrabar, D. Jakovac-Lozić, A. Korač Graovac, Obiteljsko pravo, 2007. Na taj način tuženik prikazuje dio teksta tužiteljeve doktorske disertacije kao da je plagijat citiranog teksta iz knjige Obiteljsko pravo. Tužitelj ističe da ovakvo pisanje tuženika ne samo da je neistinito, već je i krajnje zlonamjerno, a predstavlja i manipulaciju tekstem doktorske disertacije tužitelja iz razloga što na stranici 166. tuženik tiska samo stranicu 47. doktorske disertacije tužitelja, a ne i stranice 48. i 49. iste, na kojima se nalazi nastavak teksta sa stranice 47. i na kojima je jasno naveden izvor teksta pod fusnotama "96", "97" i "98". Tužitelj navodi da stranica 47. završava s riječima "za svoju", a neprikazana stranica 48. počinje nastavkom rečenice s riječju "kćer", te su stranice 48. i 49. logično i sadržajno nastavak stranice 47., a na kraju prenesenog teksta, stoji oznaka fusnota te su na dnu tih stranica objašnjene fusnote. Tužitelj tvrdi da tuženik namjerno nije tiskao stranice 48. i 49. tužiteljeve doktorske disertacije te je potpuno lažno prikazao tužiteljev tekst kao plagijat. Tužitelj nadalje navodi da na stranici 167. tuženik ide korak dalje te ovoga puta tiska samo dio stranice 169. doktorske disertacije tužitelja, te prikazuje taj dio teksta kao plagijat, a zlonamjerno ne tiska dno stranice u kojem su opisane fusnote navedene u tekstu, "159" i "160". Tužitelj navodi da slijedom naprijed navedenog je tužitelj jasno unutar samog teksta navodio izvore tekstova prenesenih iz drugih djela, već je ista djela naveo i u popisu literature na stranici 231. svoje doktorske disertacije. Na stranici 166. tuženik navodi samo tužiteljeve inicijale (M.Š. doktorski rad 2013.), ali u prilogima u kojima se poziva na primjere navodi puno ime i prezime tužitelja, naslov njegove doktorske disertacije, te sve ostale podatke potrebne za bibliografsku identifikaciju iste.

Tužitelj nadalje navodi da je doktorsku disertaciju sačinio po svim pravilima struke, a u skladu s uputama svoje mentorice prof. dr. sc. Dubravke Hrabar. Tužitelj je za ovakvo fabriciranje neistine saznao kada je zaprimio e-mail novinarka Jutarnjeg lista Slavice Lukić od 05. rujna 2016.g. kojim ga ona poziva da prokomentira tvrdnju tuženika da je doktorsku disertaciju u pojedinim dijelovima plagirao, odnosno prenio dijelove tuđih radova bez pozivanja na izvor. Nadalje navodi da je tuženikova knjiga izdana u njegovoj vlastitoj nakladi u 300 primjeraka te je dostupna i u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Tužitelj da je predsjednik Ustavnog suda Republike Hrvatske, osoba koja se svojim dosadašnjim radom kao i javnim djelovanjem dokazala kao moralna i časna, te je ovakvo pisanje nanijelo istom veliku štetu, a daljnje raspačavanje tuženikove knjige kao i eventualno pisanje novinara, za što evidentno postoji interes, nanijelo bi tužitelju nesagledivu štetu. Svi navodi tuženika klevetnički su i cilj im je isključivo povrijediti čast, ugled i dostojanstvo tužitelja. Dakle, tužitelju se, što je dostupno velikom broju ljudi, stavlja na teret da je počinio kazneno djelo krivotvorenja, te se zbog iznošenja ovakvih neistina i na navedeni način tužitelj našao u situaciji da se neprestano mora braniti i opravdavati od iznesenih optužbi, te je izložen neugodnim upitima, te uvijek iznova mora objašnjavati da ono što je tuženik iznio o njemu u svojoj knjizi nije istina. Navedeno postupanje tuženika tužitelju škodi kako u privatnom tako i u profesionalnom životu, pa potražuje naknadu neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti nastale iznošenjem neistinitih tvrdnji u iznosu od 70.000,00 kuna zajedno sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe pa do isplate, te da tuženik o svom trošku povuče iz prodaje kao i iz knjižnog fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i iz svih knjižnica u Republici Hrvatskoj sve primjerke knjige te se zabranjuje tuženiku da daljnjom prodajom ili na bilo koji drugi način učini tu knjigu dostupnom trećim osobama. Tužitelj nadalje

predlaže da sud donese i privremenu mjeru temeljem čl. 346 i 347 Ovršnog zakona, jer je tužbom učinio vjerojatnim postojanje svoje tražbine, odnosno učinio je vjerojatnim da je tuženik za njega u svojoj knjizi iznio tvrdnje klevetničkog sadržaja, te da je učinio vjerojatnim da će bez sprječavanja daljnje prodaje i korištenja predmetne knjige, za tužitelja nastupiti nenadoknativa šteta.

Tuženik u odgovoru na tužbu navodi da se u cijelosti protivi tužbi i tužbenom zahtjevu tužitelja. Navodi da je točno da je tuženika autor i naknadnik knjige „Čudoređe i deontologija znanstvenoga rada – nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja“, izdane u Zagrebu, u ožujku 2016.g. Ističe da je točno da se u predmetnoj knjizi, pod naslovom „3.2. Oprimjerenja plagijata“ (stranica 135 -171 cit. knjige) na stranicama 166 i 167 pod brojem „29“, kao oprimjerenje plagijata navodi: „M.Š. doktorski rad 2013“, dakle bez naznake naslova rada, bez naznake na kojem fakultetu je cit.doktorski rad obranjen, te bez naznake mentora. Ispod citiranog teksta nalaze se preslici stranica iz : „M.Š. doktorski rad 2013“, i citiranog rada prof. dr.sc. Aleksandre Korač kao dokaz da se radi o primjeru plagiranja. Iz predmetnog da je razvidno da tuženik nije knjigu „Čudoređe i deontologija znanstvenoga rada – nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja“, i navode o doktorskoj disertaciji „M.Š.“ objavio kako bi naštetio ugledu tužitelja, već da je knjiga rezultat 40-godišnjeg rada tuženika u otkrivanju i ukazivanju na plagijate u akademskoj zajednici. Tuženik nadalje navodi da u njegovoj knjizi od str. 230 do 330 su navedeni popis disertacija branjenih/pohranjenih na Pravnom fakultetu u Zagrebu, Osijeku, Rijeci, Splitu i Ljubljani, dakle da se ne radi o popisu plagijata već o popisu svih doktorskih disertacija obranjenih na navedenim fakultetima. Ističe da u cit. popisu doktorskih disertacija se na str 284 -285 godine 2013 br.sv. 287 do 291 nalazi „M.Š.“ (Mihovil Škarica), te nakon sedam stranica na str.291 na dnu stranice je samo navod „Autor Šeparović, Miroslav“ a na str.292 ostali propisani navodi i br. sv. 316), pa je u cijelosti nejasno kako se može zaključiti da je izvjesni „M.Š.“ upravo tužitelj a ne npr. Mihovil Škarica koji ima iste inicijale te je iste godine 2013. obrani doktorsku disertaciju. Tuženik nadalje navodi da kao ekspert je pregledao doktorsku disertaciju tužitelja te utvrdio da je doktorski rad tužitelja „prepisan ili /i prepisan/prepričan“. Ističe da je navod tužitelja u tužbi da je tuženik fabricirao neistine a posebno bespredmetno da je navod kako je tuženik činio išta zlonamjerno ili da je manipulirao tekstom jer je sve što tuženik iznosi u knjizi znanstvena kritika kojom ukazuje na nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja. Znanstvena kritika da podrazumijeva temeljitu provjeru, analizu i poštivanje metodologije, čega se tuženik pridržava u potpunosti prilikom pisanja predmetne knjige. Ističe da nikog od autora radova koji su kao plagijat navedeni u njegovoj knjizi nije prozivao putem medija, pa tako niti tužitelja. Sam tužitelj da u tužbi navodi da je o knjizi tuženika i spornim navodima saznao od novinarku Jutarnjeg lista - Slavice Lukić. Navodi da je netočna tvrdnja da se navodima tuženika u knjizi tužitelju stavlja na teret kazneno djelo krivotvorenja, kao i tvrdnja da su navodi tuženika klevetnički. Naime, tuženik da ne iznosi „navode“ već činjenice i to preslike stranice iz doktorske disertacije tužitelja i preslike stranica iz rada prof. dr. Korač. Predlaže tužbeni zahtjev tužitelja odbiti jer nisu ispunjene pretpostavke odgovornosti za štetu s obzirom da utemeljena znanstvena kritika ne bi mogla predstavljati protupravnu štetnu radnju. Ističe da predmetnom tužbom tužitelj pokušava ostvariti cilj kojemu se služi pravična novčana nakanda, a iznos zahtijevane naknade nije spojiv s naravi i društvenom svrhom pravične novčene nakande iz čl. 1100 ZOO. Tuženik nadalje u odgovoru na tužbu navodi da uspostavom vladavine RH su prestale vrijediti svi propisi o cenzuri i sve zabrane objavljivanja knjiga koje su bile na snazi u vrijeme komunističke vladavine, pa da je nedopustivo i neosnovano potraživanja tužitelja u tužbenom zahtjevu u dijelu pod točkom 2. jer je isti protivnik osnovnim vrijednostima našeg društva te ustava RH. U odnosu na prijedlog za određivanje privremene mjere istom se protivi u cjelosti kao neosnovanim jer tužitelj nije učinio vjerojatnim postojanje svoje tražbine jer je riječ o tražbini s naslova neimovinske štete pa sud mora tu činjenicu utvrditi neposredno saslušanjem tužitelja. Nadalje, navodi da je ista neosnovana jer u cijelosti konzumira tužbeni zahtjev iz dijelu pod točkom 2. Tuženik u dopuni odgovora na tužbu navodi u čemu se

sastoji da je rad tužitelja prepisan ili / i prepisan / prepričan te iste iscrpno navodi na list spisa 181 do 186. Predlaže tužbeni zahtjev i privremenu mjeru tužitelja odbiti kao neosnovanu u cijelosti, uz naknadu troškova parničnog postupka.

U dokaznom postupku sud je izvršio uvid u preslik knjige Čudoređe i deontologija znanstvenog rada – nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja autora Vjekoslava Miličić (list spisa 7-16), uvid u izvornik knjige Čudoređe i deontologija znanstvenog rada – nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja, autora Vjekoslava Miličić, preslik doktorske disertacije Miroslava Šeparovića pod nazivom Dobrobit djeteta i načelo najboljeg interesa djeteta u praksi Europskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda Republike Hrvatske (list spisa 17-136), dopis – upit novinarkе Slavice Lukić (list spisa 137), zapisnik Općinskog radnog suda u Zagrebu od 23. rujna 2013. pod poslovnim brojem Pr-4058/13-18 (list spisa 138-148), presudu Županijskog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem Gžr-2175/14 od 3. ožujka 2015. (list spisa 149-158), podnesak tužitelja od 16. studenog 2016. – oposebljenja prepisivanja/ plagiranja u radu i, prijepora u vezi rada (list spisa 181-186), zapisnik Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-1419/16 od dana 23. prosinca 2016. (list spisa 197—206), zapisnik Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-1419/16 od dana 28. studenog 2016. (list spisa 207-216), zapisnik Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-1419/16 od dana 12. prosinca 2016. (list spisa 217-222), zapisnik Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-1419/16 od dana 19. prosinca 2016. (list spisa 223-229), preslik Jutarnjeg lista broj 6504 od dana 24. rujna 2016. (list spisa 230), reakcija objavljena 1. listopada 2016. u Jutarnjem listu (list spisa 231), reakcija objavljena 25. rujna 2016. u Jutarnjem listu (list spisa 232), reakcija objavljena 25. rujna 2016. u Večernjem listu (list spisa 233), odgovor novinarkе Jutarnjeg lista Slavice Lukić objavljen u Jutarnjem listu 26. rujna 2016. (list spisa 264), reagiranja objavljena u Jutarnjem listu 27. rujna 2016. (list spisa 235), članak objavljen u Jutarnjem list 4. listopada 2016. (list spisa 236), reakcija tužitelja objavljena na www.telegram.hr dana 30. studenog 2016. (list spisa 237-238), reakcija dekanice zagrebačkog Pravnog fakulteta objavljena na www.telegram.hr dana 8. prosinca 2016. (list spisa 239-240), rasprava akademika Vlatka Silobričića objavljena u Jutarnjem listu 29. rujna 2016. (list spisa 241), te 5. listopada 2016. (list spisa 242), članak objavljen na www.telegram.hr dana 22. studenog 2016. (list spisa 243-251), te 2. prosinca 2016. (list spisa 252-253), dio doktorske disertacije Korač Aleksandre (list spisa 254-263), preslik dijela knjige Obiteljsko pravo autora Mire Alinčić, Dubravke Hrabar, Dijane Jakovac-Lozić, Alksandre Korač Graovac nakladnika Narodne novine (list spisa 264-265), zapisnik Vijeća Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (list spisa 266-276), dopis Budislava Vukas (list spisa 277-297), mišljenje Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju od 23. studenog 2017. (list spisa 329-335), Odluku Ustavnog suda od 25. travnja 2017. broj U-II-6251/2016 (list spisa 340-349), mišljenje Vlade RH od 7. prosinca 2017. (list spisa 350-352), poslovnik o radu Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju od 25. studenog 2014. (list spisa 353-357), dopis Pravnog fakulteta od 30. siječnja 2018. (list spisa 358), zapisnik Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-154/18 od dana 18. lipnja 2018. (list spisa 359-364), zapisnik Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-154/18 od dana 30. svibnja 2018. (list spisa 378-384), proveden je dokaz saslušanjem svjedoka prof. dr. sc. Dubravke Hrabar (list spisa 388-391, 443-445), svjedoka prof. dr.sc. Aleksandre Korač Graovac (list spisa 391-392), svjedoka akademika Vlatka Silobričića (list spisa 392-395), poziv Pravnog fakulteta u Zagrebu (list spisa 398-400), dopis Vijeća Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 27. travnja 2005. (list spisa 401), vodič kroz studij – priručnik za studente Pravnog studija Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (list spisa 402-405), presudu Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-154/18 od dana 18. lipnja 2018. (list spisa 410-422), saslušanjem tužitelja kao stranke u postupku (list spisa 445-450), članak objavljen na www.index.hr (list spisa 451-454), Odluku Ustavnog suda RH broj: U-III-2992/2018. od 8. studenog 2018. (list spisa 455-457), žalba i dopuna žalbe Vjekoslava Miličića izjavljene na presudu Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-

154/18 (list spisa 458-465), odgovor Vjekoslava Miličića na žalbu privatnog tužitelja od 10. listopada 2018. izjavljena u predmetu Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-154/18 (list spisa 466), medicinska dokumentacija (list spisa 467-468).

Temeljem tako provedenih dokaza, a cijeneći svaki dokaz za sebe i sve dokaze u njihovoj ukupnosti, sukladno odredbi čl. 8 Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 128/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14 dalje ZPP-a), ovaj sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev tužitelja u pretežnom dijelu osnovan.

Odredba čl. 8. ZPP-a sadrži jedno od osnovnih načela procesnog prava, a to je načelo slobodne ocjene dokaza, koje načelo nalazi odraz u ovlaštenju suda da na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, kao i na temelju rezultata cjelokupnog postupka, odlučuje koje će činjenice, od kojih zavisi odluka o tužbenom zahtjevu, uzeti kao dokazane, dakle, da prema svom slobodnom uvjerenju na osnovi ocjene izvedenih dokaza može sa sigurnošću utvrditi postojanje, odnosno nepostojanje neke činjenice.

Prema tome, sud u smislu odredbe čl. 8. ZPP-a provedene dokaze prosuđuje po svom slobodnom uvjerenju, ali je dužan stečeno uvjerenje obrazložiti uvjerljivim i logičnim razlozima kojima opravdava zaključke o dokaznoj snazi pojedinog dokaznog sredstva povezujući ih s rezultatima cjelokupnog dokaznog postupka.

Predmet spora jest zahtjev tužitelja za naknadu neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na čast, ugled i dostojanstvo koje je tužitelj pretrpio objavom knjige „Čudoređe i deontologija znanstvenog rada – nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja“, izdane u Zagrebu, u ožujku 2016. godine, autora ujedno i nakladnika Vjekoslava Miličića. Zahtjev tužitelja je i da se naloži tuženiku da o svom trošku povuče iz prodaje, kao i iz knjižnog fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i iz svih knjižnica u Republici Hrvatskoj sve primjerke navedene knjige, te da mu se zabrani daljnja prodaja ili na bilo koji drugi način da učini knjigu dostupnom trećim osobam.

Tužitelj je na ročištu od 16. studenoga 2018. godine smanjio tužbeni zahtjev tako da sada potražuje od tuženika iznos od 50.000,00 kuna, te je povukao privremenu mjeru, slijedom čega je odlučeno kao pod točkom I i II izreke rješenja.

Pravo na privatnost, dostojanstvo, čast i ugled dobra su zaštićena zakonom u svim civiliziranim i demokratskim zemljama, pa tako i u našoj, gdje se ta prava štite prvenstveno odredbama Ustava Republike Hrvatske, Zakona o obveznim odnosima, ali i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Zadiranje bilo koga u pravo na privatnost može teško narušiti osobni integritet, ugled i dostojanstvo pojedinca. Međutim, i ta prava - kao i druga prava i slobode - zakonom se mogu i ograničiti, između ostalog, i radi zaštite zajamčene slobode govora i prava izražavanja mišljenja i misli iz čl. 38. Ustava Republike Hrvatske

Šteta je umanjene nečije imovine ili sprječavanje njezina povećanja (imovinska šteta), te nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha (neimovinska šteta). Na utvrđenje odgovornosti za naknadu štete primjenjuju se propisi općeg obveznog prava i to Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15 u daljnjem tekstu ZOO-a).

Da bi u ovoj pravnoj stvari tuženik bio odgovoran nadoknaditi tužitelju prouzročenu štetu potrebno je utvrditi da li ispunjene sve pretpostavke za naknadu štete a to su: postojanje štetne radnje, tj. izjave tuženika glede tužitelja iznesenih putem knjige „Čudoređe i deontologija

znanstvenog rada – nećudoređe i neprofesionalnost plagiranja“, izdane u Zagrebu, u ožujku 2016. godine, na stranici 166 i 167. koje objektivno vrijeđaju tužiteljevo pravo osobnosti povredom ugledi i časti, štetnika, te da li ta štetna radnja pričinjava štetu tužitelju u vidu duševnih bolova, nadalje postojanje uzročne veze između štetne radnje i nastale štete, te postojanje krivnje tuženika (protupravnost). Izuzev krivnje kao subjektivnog elementa protupravnosti, sve druge pretpostavke odgovornosti za štetu, štetnu radnju, štetnika, štetu u objektivnom i subjektivnom smislu, te uzročno posljedična veza između štete i štetne radnje mora dokazati oštećenik - tužitelj, koji zahtijeva naknadu štete u konkretnom slučaju.

U odnosu na odlučne činjenice na kojima tužitelj temelji svoju tužbu i potražuje naknadu štete zbog povrede prava osobnosti i to prije svega časti, ugleda i dostojanstva, ovaj sud je proveo sve gore navedene dokaze.

Naknada neimovinske štete za povredu ugleda i časti priznaje se po pravnom shvaćanju samo iznimno, i to onda kada je ta povreda izuzetno teška i kada su realne manifestacije kod oštećenoga tako očite da se jasno iskazuju kao povreda časti i ugleda posljedično izazvana objavljenom informacijom, stavom i tvrdnjom u knjizi.

Tužitelj traži naknadu neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti prema općim propisima obveznog prava pa se obveza tuženika procjenjuje prema odredbi čl.19., 1046., 1048.,1098 i 1099 i 1100 ZOO-a. Tijekom postupka valjalo je utvrditi da li je kod tužitelja nastupila šteta u smislu povrede časti i poslovnog ugleda s obzirom da je isti u trenutku objave sporne knjige „Ćudoređe i deontologija znanstvenog rada – nećudoređe i neprofesionalnost plagiranja“, izdane u Zagrebu, u ožujku 2016. godine bio sudac Ustavnog suda, u trenutku podnošenja tužbe predsjednik Ustavnog suda, te da li je ta šteta uzrokovana postupcima tuženika. Tužitelj u tužbi tvrdi da mu je tuženik iznošenjem neistina u spornoj knjizi na str 166. i 167. teško povrijedio ugled, čast i dostojanstvo. Povreda osobnosti i časti kod tužitelja utvrđuje se temeljem njegova saslušanja, što je tužitelj i predložio, a kako bi se utvrdile pretpostavke za naknadu štete kao i da se utvrdi intenzitet i trajanje povreda.

Sukladno čl. 19., 1100., 1046., 1047 i 1048. ZOO-a, tužiteljev iskaz je potreban i za odlučivanje o visini pravične novčane naknade, jer ona ovisi o jačini i trajanju duševnih boli, koje je tužitelj trpio zbog objavljenih spornih informacija odnosno iznošenjem neistina u spornoj knjizi na str 166. i 167.

Temeljem čl. 12. ZPP-a sudovi su vezani pravomoćnom osuđujućom kaznenom presudom. Uvidom u presudu Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-154/18-17 od dana 18. lipnja 2018. g. ovaj sud je utvrdio da je ovdje tuženik a tamo okrivljenik oglašen krivim zbog počinjenja kaznenog djela što je tijekom mjeseca ožujka 2016. godine u Zagrebu, kao autor ujedno i nakladnik knjige Ćudoređe i deontologija znanstvenoga rada - nećudoređe i neprofesionalnost plagiranja, izdane u Zagrebu, iznio lažne činjenične konstatacije za Miroslava Šeparovića, za koje je bio svjestan da su lažne, postupajući u nakani da naškodi časti i ugledu Miroslava Šeparovića, a za koje je privatni tužitelj saznao kada je zaprimio e-mail novinarku Jutarnjeg lista Slavice Lukić od 05. rujna 2016. godine, na način da je na stranici 166. svoje knjige, pod glavom 3. PLAGIJATI; 3.2. Oprimjerenja plagijata, kao primjer plagiranja doktorata naveo i doktorski rad privatnog tužitelja iz 2013. godine, tiska samo dio teksta doktorske disertacije privatnog tužitelja - str. 47., a ne i stranice 48 i 49 iste na kojima se nalazi nastavak teksta sa stranice 47. i na kojima je jasno naveden izvor teksta pod fusnotama "96", "97" i "98", te usporedo s time dio teksta doktorske disertacije Aleksandre Korać, Obiteljsko pravni instituti u presudama Europskog suda za prava čovjeka, 1996. godine, prikazujući dio teksta doktorske disertacije privatnog tužitelja kao plagijat citiranog teksta Aleksandre Korać, te na stranici 167.

svoje knjige tiska samo dio teksta doktorske disertacije privatnog tužitelja - str. 169., a pri tome ne tiska dno stranice doktorske disertacije privatnog tužitelja u kojem su opisane fusnote navedene u tekstu "159" i "160" i usporedo s time dio teksta knjige M. Alinčić, D. Hrabar, D. Jakovac-Lozić, A. Korać Graovac, Obiteljsko pravo, 2007., prikazujući i taj dio teksta doktorske disertacije privatnog tužitelja kao plagijat citiranog teksta iz knjige Obiteljsko pravo, dakle, pred drugim za nekog iznosio i prenosio neistinite činjenične tvrdnje koje mogu škoditi njegovoj časti i ugledu, znajući da su neistinite, a djelo je počinjeno putem knjige zbog čega je postalo pristupačno većem broju osoba, čime je počinio kazneno djelo protiv časti i ugleda - klevetom, opisano u čl. 149. st. 1. i 2., a kažnjivo po čl. 149. st. 2. Kaznenog zakona ("Narodne novine" br: 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. - dalje u tekstu: KZ/11), te mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 50 (pedeset) dnevnih iznosa optuženika u visini od 290,00 (dvjestodevedeset) kuna dnevnog iznosa, što ukupno iznosi 14.500,00 (četnaesttisućapetsto) kuna. Nadalje je u izreci navedeno da na temelju članka 151. stavak 1. i 2. KZ/11 će se navedena presuda objaviti u cijelosti po pravomoćnosti u sredstvima javnog priopćavanja na trošak optuženika, i to u Jutarnjem listu, Večernjem listu te na portalu www.telegram.hr. Navedena presuda Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-154/18-17 od dana 18. lipnja 2018.g. nije pravomoćna.

Sud u kaznenom predmetu odlučuje da li u postupanju ovdje tuženika postoje sva subjektivna i objektivna obilježja kaznenog djela koja se tuženiku stavljaju na teret, odnosno da li postoji kaznena odgovornost tuženika. Budući da tužitelj u ovom postupku zahtijeva naknadu neimovinske štete od tuženog na temelju građansko - pravne odgovornosti u kojoj je tužitelj dužan dokazati postojanje pretpostavki odgovornosti tuženika za naknadu štete u smislu odredbi ZOO-a, odnosno dužan je dokazati da je tuženik počinio štetnu radnju i da je šteta koju tužitelj trpi u uzročnoj vezi sa štetnom radnjom tuženika, odnosno da je nastala kao posljedica štetne radnje. Ovaj sud je proveo sve predložene dokaze po strankama koji su bili odlučni za rješenje predmeta spora vezano za činjenične navode i činjenično stanje u ovoj pravnoj stvari, stim da je raspravnim rješenjem od 16. studenoga 2018.godine odustao od saslušanja tuženika kao stranke u postupku s obzirom na navode punomoćnika tuženika na navedenom ročištu da tuženi zbog medicinskih razloga nije u mogućnosti pristupiti kako na navedeno, tako i na sva buduća ročišta zbog bitno narušenog zdravlja, a kako ne predlaže saslušanje u domu tuženika, to je ovaj sud stava da je tuženik time odustao od provođenja dokaza saslušanjem istoga kao stranke u postupku, a što će sud posebno cijeliti prilikom ocjene dokaza.

Iz iskaza svjedoka prof.dr.sc. Dubravke Hrabar proizlazi da je ista mentor doktorske disertacije tužitelja pod nazivom "Dobrobit djeteta i načelo najboljeg interesa djeteta u praksi Europskog suda za ljudska prava i Ustavno suda RH". Na upit da li na nivou Pravnog fakulteta u Zagrebu postoji knjiga kao uputa za izradu znanstvenih radova, navodi da ne postoji i to mora reći na žalost. Postoji samo kao neka bilježnica upute za studente koju je sačinio prof. Alan Uzelac. No, te upute ne obavezuju profesore i svaki profesor daje upute svom doktorantu na način kako to on misli. Na upit da li postoji knjiga kao uputa za izradu znanstvenih radova na nivou Sveučilišta u Zagrebu, navodi da ne postoji ni na razini Sveučilišta. Na upit da li je mentor dužan dati doktorantu okvirne smjernice i upute za izradu rada, kao što je popis literature, iskazuje da je uobičajeno dati svom doktorantu takve upute i smjernice. Međutim ti doktoranti kad već dođu do tog nivoa, oni već iza sebe imaju toliko iskustva u pisanju znanstvenih radova u smislu metodologije, citiranja teksta, navođenja literature, a oni su već i objavljivali svoje radove. Obično mentori imaju određenu sekvencu razgovora sa budućim doktorantima na način da im daju usmene upute kako da nešto obrade, te da ih usmjere na neka pitanja. Mentor je dužan pružiti pomoć. Tužitelj je pišući svoj doktorat od strane iste kao mentora bio tri puta vraćen, ali zbog sadržaja, onako kao neki korektiv sadržaja. Nikad ga nije vraćala zbog toga što je prenio tuđi tekst pa ga nije označio. Na pitanje da li postoji razlika u pisanju doktorskih disertacija u društvenim i prirodnim znanostima, ističe da postoji razlika pa i u samim društvenim znanostima, kao npr. kod

nas u pravu se piše na jedan način, a u psihologiji ili edukacijskim znanosti npr. logoped se piše na drugi način, tako da se u tekstu već naznači autor nekog djela i samo godina, a kasnije u literaturi se vidi autor, naziv djela te godina izdavanja. To izgleda npr. ovako u sadržaju teksta se navede zagrada te se napiše Hrabar i 2002. g.), a iz toga se teško možete snaći jer nije pregledno već morate ići na kraj literature i vidjeti puno ime i prezime autora, naziv knjige i godinu izdavanja, dok u pravnim znanostima kada se piše tekst onda se koristi skroz drugačiji način tako da se u sadržaju teksta navode navodnici, brojka po redosljedju, te se onda u fusnoti vidi ime i prezime autora, naslov knjige, mjesto izdavanja, godina izdanja, te se navodi tko je izdavač, a na kraju i točna stranica iz čega se na pregledan način može vidjeti da li je sadržaj teksta upravo na toj stranici izvornog teksta. Na pitanje da s obzirom da ne postoje propisana pravila citiranja u pisanju znanstvenog rada, da li postoje neka druga uobičajeni standardni način citiranja svjedok navodi da 38 godina radi na Fakultetu, nebrojeno radova je recenzirala, bila je 8 godina urednica Zbornika Pravnog fakulteta i uobičajilo se pravilo koje je naučila od uvaženog prof. Trive da postoje tri načina citiranja. Prvi način je da autor preuzme u cijelosti tekst drugog autora pa i sa gramatičkim greškama, ukoliko takve postoje koristeći se pri tome navodnim znakovima, pri tome mora u fusnoti napisati ime i prezime autora, naslov rada, ovisno da li se radi o knjizi ili članku, a zadnje je uvijek stranica. Drugi način je da se tekst preuzme vizualno u nekim kurzivima ili boldiranju, onako više grafički obradi, ali se u fusnoti također vidi da je to preuzeto i označi se brojkom po redu i tko je autor i to u samom sadržaju teksta. Treći način jest prepričavanje nečijih ideja ili se mogu skratiti izvorni tekstovi, ali ste uvijek dužni kazati gdje se to našlo, tako da se to može pronaći u izvornom radu. Ovaj način kako je tužitelj označavao sadržaj teksta u svom doktoratu je upravo način kojim se pridržavao svih navedenih standardnih načina citiranja. Važno je da se može provjeriti i da se može naći ono što je tuđe i da se to može provjeriti kod autora u njegovom izvornom tekstu. Na daljnje pitanje da je doktorska disertacija tužitelja kompilacija presuda prevedenih od Europskog suda za ljudska prava, kao i Ustavnog suda RH, te da li se one moraju također označiti da su preuzete bilo navodnicima ili nekim drugim standardnim načinom citiranja, navodi da je to jedna sloboda izražavanja i da se mogu preuzeti odluke ali to se obično preuzima dio odluke, ili se prepriča što je u toj odluci doneseno ili zauzet stav, ali se treba naznačiti brojem da je to preuzeto iz te odluke i obično se napiše neki paragraf i naznači odluka brojem, a dolje u fusnoti se točno navede koja institucija, koja odluka i kojeg dana je donijela takvu odluku. Bitno je da je to što je ukratko prepričano iz te odluke nije izmišljeno i da ta tvrdnja postoji u toj odluci i da se to može provjeriti. Na upit koliko odlomaka od drugih autora teksta se može prenijeti u svoju radnju, a da se tek onda nakon otprilike 2-3 odlomka ili stranice označi da je preuzeto od drugog autora, svjedok navodi da je i u takvim slučajevima bitno naznačiti na toj stranici da je to uzeto iz knjige drugog autora, te se i to može usporediti sa izvornikom. Bitno je da onaj tko je preuzeo tuđi tekst to nije naznačio kao svoj, već od koga je i gdje se taj tekst nalazi. Bitan je identitet autora preuzetog teksta. Na upit da li se tužitelj temeljem uputa mentora pozivao na izvore, navodi da se pridržavao svih njenih uputa, a samo ga je sadržajno vratila na korekturu tri puta. Na upit da li je potrebno da bude razlika vidljiva gdje počinje tekst autora, a gdje citirani preuzeti tekst navodi da je bitno da se označi da je preuzet tuđi tekst i od koga, znači bitan je izvor. Nadalje navodi da joj je poznato da je tuženik u proljeće 2016. objavio knjigu te je imao i promociju na koju nije pozvana, ali joj je kolegica Korač predmetnu knjigu dala jer ju je dobila, pa ju je prolistala. Njoj se nije knjiga učinila relevantnom, te je u toj knjizi vidjela da upire da doktorski rad tužitelja i to inicijalima M.Š., te je vidjela inicijale još jednog drugog kolege. Nakon toga da je knjigu vratila. Negdje na jesen 2016. da se njoj novinarka Slavica Lukić putem e-maila obratila te molila da odgovori na postavljena pitanja kako se citira u znanstvenim radovima i da je na to odgovorila i ona je to vjerno prenijela u novinama, a sav ostali tekst je bio novinarski. Tekst navedene novinarke je objavljen u Jutarnjem listu i misli da je bio vrlo tempiran, smišljen na osobni i profesionalni ugled tužitelja. Doživljavala je da je nešto drugo u pozadini i da je ova knjiga to motivirala. Ne zna zašto novinari nisu objavili i druge tobožnje plagijatore na koje se tuženik poziva. Nakon toga se telefonski čula s tužiteljem po glasu i intonaciji bio je vidno

uznemiren. Navodi da mu je tada preporučila da uzme sredstvo za smirenje, a rekao joj je da ne zna zašto je to sada. Kako je i sama imala neka negativna iskustva vezano uz medije i sudske postupke da je mobingirala, a za što je pravomoćno utvrđeno da nije mobingirala, tako da kad se takve stvari u medijima objave, sve ljude obilježe i uvijek morate dokazivati iznova da niste mobingirali, ili tužitelj plagira. Mediji imaju strašnu moć da vas dignu i postanete uspješni ili da vas unište i učine čudovištem. Misli da je doktorat tužitelj dobar, čak mu je preporučila da izda knjigu. Nadalje navodi da su je nakon ovog članka u Jutarnjem listu kontaktirali još neki novinari tv kuća i pitali o plagijatu tužitelja, te su pokazivali upravo tekst iz knjige tuženika. Smatra da to što je tuženik napisao u svojoj knjizi je nekorektno preneseno, te da mogu izvršiti uvid u doktorat tužitelja i da je tamo sve označeno.

Na daljnje pitanje svjedoku može li reći što je za istu plagijat, navodi da je to prenošenje tuđeg teksta u cijelosti ili dijelu, bez navođenja autora od kojeg je preuzeto. Rekla bi da je to intelektualna krađa. Na upit da li smatra da je doktorska disertacija plagijat, navodi da ni govora. Na upit tužitelja da li smatra da je tužitelj plagirao svjedoka odnosno mentora, s obzirom da to tuženik navodi u svojoj knjizi, navodi da ne. Nadalje navodi da nije protiv tužitelja pokrenut postupak za plagiranje doktorata. Ističe da doktorat tužitelja ne odstupa u pisanju od nekih drugih standarda na Fakultetu vezano na citiranje. Ističe da je saznala za upute prof. Uzelca prije negdje 6 i više godina i da one postoje, ali nikad nisu došle na fakultetsko vijeće i one su više napravljene kao uputa za izradu seminara studentima. Nije takve upute dala tužitelju da radi po njima. Na poseban upit da li je izvršila uvid u knjigu tuženika i da li postoji razlika između onog što je tuženik u svojoj knjizi napisao s onim što je tužitelj u svom doktoratu naveo, navodi da postoji razlika utoliko što u knjizi prof. Miličića ne postoji odnosno nije vidljiva fusnota koja originalno postoji u doktoratu tužitelja. Na upit da li s obzirom na svoje znanstveno dostignuće smatra da je knjiga tuženika znanstvena kritika, navodi da ne smatra da je znanstvena kritika i da nema znanstvenu vrijednost. Nadalje navodi da je pročitala knjigu tuženog u cijelosti. Na upit ova standardna pravila za citiranje, a za koje svjedok navodi da su uobičajena, da li su postala obvezujuća, navodi da ova tri standardna načina citiranja su se uobičajila. Iste smatra jednako vrijednim. Na upit da li je potrebno fizički ograditi, odvojiti citirani tekst od drugog autora od autorovog teksta, navodi da nije nužno. A na daljnje pitanje kada nije nužno, navodi da ovisno o kontekstu u koji se taj sadržaj teksta ubacuje. Iskusni mentor razlikuje što je dovoljno prepričati, a što treba označiti na jedan od ova tri standardna načina. Na poseban upit tuženog da li je etično u znanosti prisiliti čitatelja znanstvenog rada da provjeri izvorni tekst tuđeg rada, kako bi se uvjerio da prepričavanje istog rada u onom prethodnom znanstvenom radu nije plagijat, navodi da misli da to nema veze sa etičnosti nego sa zahtjevom transparentnosti. Na poseban upit tuženog kako institucija Pravnog fakulteta postupa kada se pojavi plagijat, navodi da su u sve ove godine imali dva slučaja sumnje na plagijat. U prvom slučaju kad je kolegi predočen da je plagirao tuđi tekst, on je sporazumno raskinuo radni odnos. Drugi slučaj je bio kod kolege Mijatovića i ista je kao dekanica taj slučaj prosljedila Etičnom povjerenstvu fakulteta koji je odlučio da plagijat postoji i izrekla je radno pravnu mjeru tj. opomenu. U tom slučaju tekst je bio takav da je preveo engleski tekst na hrvatski, ubacio u svoj tekst a nije označio da je preuzet tekst s engleskog kroz fusnotu. Na poseban upit tuženog da li je svjedoku poznata odluka Odbora Pravnog fakulteta iz 2000. godine u pogledu plagijata, navodi da joj nije poznato i nema saznanja. Na upit tuženog na čemu temelji navod da bi knjiga tuženog inicirala priču kasnije u novinama i ovdje protiv tužitelja, navodi da to temelji na 2 elementa i to što je tuženik prof. Miličić u njenom sporu za mobing koji je dobila, upravo je on naveo tužitelja da je u tom sporu toj tužiteljici Ivani Milas Klarić naložila da za tužitelja pribavlja ili prikuplja literaturu odnosno što više da mu je pripremila cijeli rad, a što se pokazalo neistinito, a drugi element što su se članci pojavili u različitim medijima gdje se tuženik pojavljivao sa tom svojom knjigom i pozivao na plagijat. Svjedok navodi da tuženika pozna kao asistenta dok je studirala, a kasnije i kao kolegu.

Iz dopunskog iskaza svjedoka prof.dr.sc. Dubravke Hrabar a na upit suca da li svjedok može pojasniti pitanje da li postoji razlika u pisanju doktorskih disertacija u društvenim i prirodnim znanostima, te da li se pravila iz prirodne znanosti mogu primijeniti i u društvenima, a u pogledu nepreglednosti o kojoj je svjedok iskazivao na ročištu od 20. rujna 2018. u odlomku dva iskaza svjedoka, te da li u sadržaju teksta trebaju biti navodnici, brojka po redosljedu, te onda fusnota..., ista izjavljuje da u pravnim znanostima se susrećemo sa tri načina citiranja tuđih tekstova, prvi je način da se tuđi tekst preuzme doslovce stavi u navodnike, na kraju navodnika stavi se brojka, tu brojčicu nazivamo bilješka ispod crte ili fusnota, sadržaj fusnote dakle one bilješke ispod crte je slijedeći, ako se preuzeo dio teksta iz nečije knjige tada se stavlja ime i prezime drugog autora tog kojeg citiramo, zatim naslov knjige, potom izdavač, mjesto izdanja, godina izdanja i stranica s koje se preuzeo tekst, ako smo tekst preuzeli iz tuđeg članka onda u fusnoti stavljamo ime i prezime autora, naslov članka, naziv časopisa, godišće, godina, broj časopisa i stranica s koje se tekst preuzeo. To bi bili elementi identifikacije izvornog autora i teksta koji je preuzet. Drugi način s kojim se susrećemo i kojega koristimo jest da se tuđi tekst preuzima bez navodnika pri čemu taj tekst može, ali ne mora biti grafički drugačije oblikovan od ostatka teksta, no bitno je da je na kraju tog teksta koji je preuzet stavljena brojčica tj. fusnota koja onda u tekstu ispod crte mora imati sve elemente koje je ranije navela dakle ime, prezime... posebno napominje i sa stranicom s koje je preuzet taj tekst. Stranica s koje je preuzet tekst jest bitna kvalifikacija činjenice o izvornosti i potpunoj prepoznatljivosti autora i teksta koji je preuzet i neusporedivo je važnija nego li navodnici ili drugačije grafičko oblikovanje teksta. Dakle ponavlja najvažnije je da onaj tko čita može prepoznati tekst izvorni kad ga ima pred sobom ode na tu stranicu koju je ovaj autor obilježio i tamo će pronaći tekst o kojem je riječ. Postoji i treći način citiranja koji je prepričavanje tuđih misli i rečenica koji se opet mora obilježiti brojčicom tj. fusnotom u kojoj onda ispod teksta stoji na početku te fusnote slijedeće riječi: "tako npr. ili usporedi, ili ctr, ili vidi, ili v, ili suprotno tome, ili isto tako" i onda se opet navode svi prethodno spomenuti elementi sa stranicom na kojoj se može prepoznati taj tekst i tada je isključena bilo kakva mogućnost plagiranja tuđeg teksta. Na poseban upit tužitelja da se na ranijem ročištu vidi da je prilikom davanja iskaza navela : "... dok u pravnim znanostima kada se piše tekst onda mi koristimo skroz drugačiji način tako da se u sadržaju teksta navode navodnici, brojka po redosljedu..." i da li se u sadržaju teksta navode navodnici ili ne, navodi da se ne navode u sadržaju teksta navodnici, odnosno oni se ne stavljaju upravo iz razloga koje je navela, misli da je to greška na zapisniku vjerojatno u pisanju iskaza kojeg je dala na ranijem ročištu.

Iz iskaza svjedoka prof. dr. sc. Aleksandre Korač Graovac proizlazi da je prilikom obrane doktorske disertacije tužitelja bila nazočna kao slušač, odnosno kao javnost, a što je uobičajeno radi kada netko doktorira iz predmeta Obiteljsko pravo. Navodi da je djelomično prelistala doktorsku disertaciju prije obrane, a nakon što je sve dospjelo u javnost, nakon objave knjige tuženog pročitala je istu u cijelosti. Ističe da je tuženik prije promocije njegove knjige, istu njoj poklonio, te joj je rekao da je u njoj i njezina doktorska disertacija kao primjer teksta kojeg se plagiralo. Kasnije je uspoređivala što je navedeno u tekstu knjige tuženika, te je vidjela da nije vjerno preneseno iz doktorske disertacije tužitelja, s obzirom da je isti naveo točno njeno ime i prezime, njenu doktorsku disertaciju i stranice od koje do koje je preuzeo tekst. Prema tome to nije plagijat. Navodi da je svoju doktorsku disertaciju osobno i dala tužitelju da se može s njom služiti povodom izrade svog doktorata. Na upit da li je svjedok mentor doktorantima, navodi da je i na pitanje da li postoji neka knjiga na nivou PF i Sveučilišta u ZG kao upute za izradu znanstvenih radova, navodi da postoje na Pravnom fakultetu upute od prof. Uzelca, no ni one nisu obvezujuće, već samo pomažu mentoru da ne mora sve objašnjavati studentima. Postoji u RH više knjiga koje su napisane kako se piše znanstveni rad i prikazane su različite metodologije, a postoje i knjige kako se piše u poredbenom pravu. Nema propisanih pravila o citiranju već postoje uobičajena pravila i to tri standardna načina citiranja. Ona kao takva moraju biti vidljiva, mora se točno znati gdje počinje, a gdje prestaje preuzeti tekst, da se navede stranica i na taj način da se uputi na

izvorni tekst autora. Na upit što je plagijat, ističe da je osobno to pitanje potražila od svog dekana i on joj je rekao da je to prisvajanje tuđeg rada kao vlastitog na način da se ne ukazuje da je to tuđi rad, odnosno na ne provjerljiv način. Na upit tužitelja što mislite o kvaliteti doktorskoj disertaciji tužitelja, navodi da ispunjava sve uvjete i predstavlja cjelovit prikaz zaštite i dobrobiti djeteta. Istoj je poznato da je ta disertacija objavljena kao knjiga, a knjiga je dobila i nagradu "Zlatko Crnić". Ne smatra da je u doktorskoj disertaciji tužitelja upravo ona plagirana, zbog toga što je jasno u disertaciji vidjela upute na odgovarajuće stranice iz svoje disertacije. Svjedok navodi da je pročitala knjigu od tuženog. Na upit tuženog da li na temelju toga što je pročitala da li smatra da je ona znanstvena i da li koristi znanstvenu metodologiju, navodi da cijeni tuženog kao profesora i kao čovjeka ali ne zna koja bi to bila znanstvena disciplina u koju bih stavila ovu knjigu. Na upit tuženog što to znači da bi bilo poželjno naznačiti stranice od do gdje je neki tekst preuzet, gdje počinje a gdje prestaje, navodi da ona koristi navodnike za označavanje doslovno prenesenog teksta, ali to nije jedino pravilo. Ističe da je rekla čime se ona koristi. Na upit tuženog da li je ta metoda koju koristi svjedok pretežna, navodi da postoje dva časopisa Studijskog centra za socijalni rad koji uopće ne poznaje navodnike kao način citiranja. Na upit tuženog da li je upoznata sa radom Etičnog povjerenstva Prvnog fakulteta, navodi da je predsjednica istog. U pogledu pitanja da li je bio postupak povodom plagijata, navodi da je bio jedan postupak povodom prijave koja je upućena prof. Nikoli Mijatovića i radilo se o udžbeniku financijskog prava i povjerenstvo je utvrdilo da se radi o nekoliko stranica prevedenog teksta, odnosno pasosa, bez ikakve naznake u tekstu odnosno bilješci da se radi o tuđem tekstu, a radi se o radu stranog autora koji je bio naveden kao dio literature na kraju udžbenika. Na upit tuženog da li je svjedoku poznata Odluka od 10.03.2010. o plagijatu, navodim da ne. Na upit punomoćnika tuženog je li po njenom sudu tuženik imao cilj ili namjeru nekoga difimirati izdavanjem svoje knjige, navodi da nije dobra tako s tuženim da bi znala njegove namjere, ali kad objavljujete takav tekst onda naravno da će te izazvati različita pitanje s obzirom na prikazan tekst i njihove autore. Misli da je to legitimno pravo tuženog, ali misli da se taj postupak radi unutar institucije i da postoji procedura.

Iz iskaza svjedoka akademika Vlatka Silobrčića proizlazi da nije pročitao doktorsku disertaciju tužitelja i misli da ne treba. Na pitanje da li postoji knjiga s uputom za izradu znanstvenih radova na nivou Sveučilišta u RH navodi da postoji najmanje 15 knjiga, te neposredno predaje sudu i popis autora tih svih knjiga. Sam je 6 izdanja napisao o tome. Na pitanje da li postoji razlika u pisanju znanstvenih radova u društvenim i prirodnim znanostima, ističe da ne u principu, ali u detaljima da. Znanstveni rad je rad u kojem su nove spoznaje. Mora biti originalni rezultati istraživanja kako u društvenim tako i u prirodnim znanostima i nema tu razlike. U detaljima je drugačiji. U društvenim i humanističkim znanostima se češće pišu knjige nego članci, ali i knjige bi trebale biti originalne pa bi se trebalo postići određena razina upravo ove definicije što je znanstveni rad. Postoje metodologije kako se znanstveni rad piše. Jedan dio metodologije kako se navode što je drugi autor napisao i objavio. Na Pravnom fakultetu u Zagrebu postoje upute za studente izrađene od prof. Uzelca, a prof. Korač kaže da je bila recenzent. U njima je točno navedeno kako se metodološki treba pisati znanstveni rad, odnosno doktorat. Na upit da li su te upute obvezujuće isti misli da jesu zbog toga što je Fakultetsko vijeće PF donijelo odluku da takve upute treba napisati te je izabralo radnu skupinu za to pa se pretpostavlja da će te upute vrijediti na nivou fakulteta. Iste upute navedene u PF Zg, vrijede u PF Rijeka, PF Split, a za Osijek nije siguran. U tim uputama nema ništa što bi bilo specifično za PF iste upute bi vrijedile za sve studente bilo kojeg fakulteta. Na pitanje da je doktorska disertacija tužitelja kompilacija prijevoda presuda Europskog suda i Ustavnog suda RH, te autorovog teksta i prenesenih citiranih tekstova drugih autora, te kako bi se ove presude od institucija trebalo označavati u takvom znanstvenom radu, moram reći da je glavni cilj pokazati što je autorov tekst, a što tuđi. Da biste to pokazali imate nekoliko mogućnosti. Jedna je da ono što prepisujete da to stavite u navodne znakove ili u kurziv ili debelo (boldirano) ili da umanjite tisak tog dijela teksta koji je preuzet. Cilj je

pokazati razliku između svog teksta i tuđeg. Znači treba biti vidljiva razlika gdje počinje autorov tekst, a gdje citirani tekst od drugog autora.

Na pitanje što je po istom plagijat, ističe da je to krađa, krađa tuđe misli, ideja napisanih tekstova, a da vi to ne prihvaćate nego se pravite da je to vaše. Napitanje da li je Odboru za etiku OEZVO podnesena prijava da je tužitelj doktorat plagijat, ističe da je i da je isti postupak pokrenuo tuženik protiv tužitelja, te su zauzeli stav, odnosno Odbor je donio mišljenje jednoglasno u sastavu od pet članova da je tužitelj pogrešno citirao što je prepisao od drugih autora. Smatra da je to nekorektno prenošenje od strane tužitelja. Smatra da je za to kriv i mentor i onaj koji piše doktorat. Na pitanje da li postoji neki pravilnik ili priručnik vezano za postupanje s plagijatima, navodi da postoji Kodeks OEZVO koji je Saborski odbor i u njegovoj preambuli kodeksa je navedeno da su sve institucije u RH u visokom školstvu trebale držati svog kodeksa i svoj kodeks uskladiti s kodeksom ovog odbora. Jednostavno rečeno Odbor je donio mišljenje da nepreglednim i nepotpunim navođenjem izvora je tužitelj počinio krađu, a to je ono što on naziva plagijat. Bio je na predstavljanju knjige tuženika, istu je pročitao, a kasnije u Jutarnjem listu novinarka Slavica Lukić je napisala članak vezano uz knjigu tuženika, te doktorsku disertaciju tužitelja, tako da svakome tko zna čitati je sve jasno. Nakon što raspravni sudac svjedoku pokazuje knjigu tuženika u izvorniku te preslik iste u spisu i to list spisa 13 te doktorsku disertaciju tužitelja koja je u preslici u spisu sa listom spisa 43 isti iskazuje da je tužitelj bio dužan čim je počeo preuzimati tuđi tekst isti označiti bilo navodnicima, bilo smanjenjem slova ili povećavanjem odnosno učiniti razliku i na taj način učiniti vidljivim gdje počinje autorov tekst, a gdje počinje tekst koji se preuzima. Nakon što raspravni sudac svjedoku pokazuje knjigu tuženika i to str. 167 (list spisa 14) sa doktoratom tužitelja na str. 169 (list spisa 104) i isti iskazuje da je ista stvar da je tužitelj trebao odmah navedeni tekst koji je preuzeo od drugog autora staviti navodnike ili naznačiti kako je ranije naveo. Niti jedna riječ ne smije biti neoznačena. To što je tuženik u svojoj knjizi na str. 167 ispustio fusnotu koju je tužitelj napisao na str. 169 doktorskog rada ne umanjuje činjenicu da nije učinio vidljivu razliku. To je razlog zbog čega on nije niti imam potrebe čitati doktorat tužitelja.

Na upit tuženog da li smatra da je ta knjiga tuženika originalni rezultat istraživanja tuženika i je li utoliko ista knjiga znanstvena kritika, odnosno znanstveni rad, po svojoj metodologiji i predmetu istraživanja, navodi da to ne bi nazvao znanstvenom knjigom, nego jednom preglednom knjigom koja je navela čitav niz sličnih slučajeva. Autorska imena i prezimena su navedena u inicijalima i zbog toga se to nikako ne bi trebalo smatrati nekim klevetanjem nego je to otkrivanje činjenica takve kakve jesu. Na upit tuženog je li ga je išta u knjizi uputilo na tužitelja g. Miroslava Šeparović, navodi da ne jer tada nije znao o kome se radi, već je saznao tek kada je došlo u javnost i kada se pojavilo u medijima kada se pojavilo puno ime i prezime. Na upit tuženog kako se koriste fusnote, navodi da neki koriste fusnote da imaju drugi stav ili komentiraju ono što je napisano, drugi u fusnoti žele nešto nadopuniti. Uglavnom fusnota se ne može upotrijebiti kao zamjena za prikazivanje razlika teksta autora i prenesenog. U fusnoti možete reći odakle ste ukrali a ne možete reći što ste ukrali. Na upit tuženog da li nakon čitanja knjige smatra da je cilj iste klevetanje nekog ili nanošenje štete, navodi da ako pročitate da je netko nešto ukrao, onda se on pita da li je to kleveta ili nije, ali s time da ste ga uhvatili u krađi pa znate da je krađa. Na upit tužitelja da li je negdje propisano citiranje navodnicima, kurzivom velikim i malim slovima, navodim da je u Uputama koje su na Pravnom fakultetu napisali za studente. Nakon što su predočene Upute Pravnom fakultetu da kaže gdje to stoji, svjedok čita navedene Upute, a sud utvrđuje da je to fizički nemoguće utvrditi s obzirom da su Upute opsežne. Svjedok navodi da se to može provjeriti s knjižničarkom Pravnog fakulteta koja mu je vrlo ljubazno u digitalnom obliku uputila te Upute. Nakon toga svjedok navodi da u mišljenju Odbora je upravo navedena Uputa za studentske radove i to u poglavlju 9. citiranje gdje je točno prepisano što je navedeno i to na str. 4. mišljenja (list spisa 332). Na upit tužitelja gdje točno piše da su obavezni navodnici, kurzivi,

navodi da je napisano da "citat također razlučuje misli i ideje autora od misli i ideja drugih". Na upit tužitelja gdje točno piše da je dužan stavljati kurzive, manja veća slova navodnike, navodi da u Uputama to piše. Na upit tužitelja da li postoji pravni propis da su obvezni navodnici, kurziv i velika i mala slova, navodi da postoji u svim tekstovima koje je predao sudu, a radi se o uputama za izradu znanstvenog djela i svi autori o tome pišu, a o tome ne piše uopće Kodeks. Prvi rad je napravljen 1971. godine, a ako to nema da može uzeti njegovu knjigu. Na upit tužitelja da svjedok sada nakon što mu je raspravni sudac prikazao knjigu tuženika i doktorsku disertaciju tužitelja da li bi napisao fusnotu ili iduću stranicu gdje se tužitelj poziva na izvor, navodi da bi on napisao sve o čemu se razgovara i komentirao da to nije način na koji se citira. Na upit tužitelja da li je istom poznato da je tužitelj podnio protiv svjedoka kaznenu prijavu zbog zlouporabe položaja, zbog mišljenja Odbora za etiku, navodi da mu je to poznato i da je to vidio, odnosno to je negdje pročitao u medijima jer je tužitelj izjavio da je sve tužio, a do davanja ovog iskaza da nije dobio kaznenu prijavu. Na upit tužitelja kako tumači činjenicu o kojoj je danas iskazao da nije pročitao disertaciju tužitelja, a Odbor čiji je član je donio mišljenje o tom tekstu, navodi da Odbor radi na način da zaprimi predmet i odmah odredi odnosno zaduži jednog člana za taj predmet. On nije bio izvjestitelj za taj predmet, ali se je složio sa tim izvjestiteljem i svih pet članova su donijeli jednoglasno mišljenje. Na upit tužitelja da li svjedok zna poslovnik odbora i čl. 17., te da li je isti pročitao a nakon što ga sada pun. tužitelja čita navodi i postavlja pitanje da li je isti tražio izuzeće iz rada na navedenom postupku s obzirom da je isti javno istupao da je tužitelj plagijator, navodi da je i bez njegovog glasa bilo 4 glasa za, a tri je dovoljno za usvajanje mišljenja, a da je mogao otići u WC, kao što je tužitelj mogao otići na WC kada se donosila odluka Ustavnog suda, a donijela ju je Snježana Bagić koja je javno priznala da je plagijator.

Na upit tužitelja da li je upoznat s odlukom Ustavnog suda RH kojom je ukinuo ovlasti Odbora da raspravlja o pojedinim predmetima i da li zna da li je odluka donesena prije ili poslije odluke Odbora, svjedok navodi da odluku ustavnog suda upravo drži u ruci i čudi se takvoj odluci, jer odluka točno glasi ovako "Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom i Zakonom te se ukida čl. 7. st. 4. Etičkog kodeksa EOZVO" te nadalje navodi broj odluke a koja prileži spisu na str. 340, i to u dijelu koji glasi: "a završna je razina Odbor za etiku u znanosti i visokom obrazovanju". Mora napomenuti da je navedeni dio naveden u navodnicima, ne da se ukida samo to, nego u obrazloženju piše da se ukida pravo donošenja mišljenja o pojedinim predmetima, pa postavlja pitanje kakva je to Odluka Ustavnog suda. Kada su dobili odluku Ustavnog suda od 25.4.2017. oni su na Odboru donijeli mišljenje da će poštivati odluke Ustavnog suda, ali su zauzeli i slobodu da će donijeti mišljenje bez očekivanja mišljenja lokalnih tijela odnosno etičkih povjerenstava pojedinih fakulteta. I dalje smatra da imaju pravo donositi mišljenje o pojedinim podnesenim predmetima Odboru za etiku. Na upit tužitelja da li je sa svjedokinjom Hrabar u javnom prijeporu ili sporu, navodi da nije ni u kakvom sukobu, već je samo javno s njom vodio raspravu vezano uz doktorat tužitelja i da je javno molio da ako ona misli da on govori krivo da traže svjedoka iz svijeta koji će procijeniti tko ima pravo. Na upit tužitelja da li je svjedok kao član Akademije ima saznanja da je Akademija izdala pravila o citiranju, navodi da Akademija nije donijela pravila.

Tužitelja u svom iskazu kao stranka u postupku navodi da je do saznanja za sadržaj knjige tuženika pod nazivom Ćudoređe i deontologija znanstvenog rada – nećudoređe i neprofesionalnost plagiranja u kojoj tuženik spominje tužitelja kao plagijatora koji je prilikom pisanja svoje doktorske disertacije pod nazivom Dobrobit djeteta i načela najboljeg interesa djeteta u praksi Europskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda RH u kojem tuženog navodi da je tužitelj djelomično plagirao svoj rad, dobio od novinarku Jutarnjeg lista Slavice Lukić koja je početkom rujna 2016. godine poslala e- mail dopis da postoji takva knjiga u kojoj tuženi navodi da je on plagirao rad i tražila je da to komentira. Ostao je zgrožen, nije znao da ta knjiga postoji i odmah ju je nabavio te utvrdio da je tuženik krivotvorio njegovu disertaciju na dva mjesta na način što je

izvore na koje se je pozvao u obliku fusnota izbacio iz teksta svoje knjige tako da je uspoređujući tekst disertacije i tekst autora kojeg je preuzimao ispalo da ga je doslovno prepisao, a da nije uputio na autora kojeg preuzima. To je netočno jer je na oba mjesta koja je on u knjizi naveo citirao autore koje je preuzeo, djelo koje je preuzeo, izdavača, godinu izdanja i stranice koje je preuzeo. Zbog toga je odmah nakon nekoliko dana podnio tužbu sudu radi naknade štete i privatnu tužbu Općinskom kaznenom sudu protiv tuženika za klevetu. Na upit kako se tužitelj osjećao nakon što je pročitao sadržaj knjige gdje se istoga proziva i koje su to izjave odnosno dio teksta knjige neistinite činjenične tvrdnje tuženika, te je istome predložen original knjige sa preslikom u spisu strana (13 i 43), tužitelj navodi da se iz predloženog izvornika knjige list spisa 13 i 43 vidi da na strani knjige 166. tuženik njegov citat koji počinje "tadašnje belgijsko obiteljsko zakonodavstvo... a završava "preuzela odgovornost za svoju" to uspoređuje sa tekstom prof. Korač Graovac s desne strane gdje se vidi da su tekstovi identični dakle da je preuzeo od nje, ali tuženik izostavlja nastavak teksta na njegovoj doktorskoj disertaciji na str. 48 -49, list spisa 43-44 gdje u nastavku teksta u fusnoti 96 i na str. 49. u fusnoti 97. i 98. se poziva na tekst prof. Korač Graovac te navodi stranice njezinog teksta kojeg je preuzeo, čega u knjizi tuženog na str. 166 nema. Nadalje, navodi da je tuženik nepotpuno i neistinito naveo daljnje činjenične tvrdnje a to je na njegovoj str. 167. (list spisa 14) a kojim se poziva na doktorsku dizertaciju na listu 169 list spisa 105, u trećem odlomku njegova rada: „Glede posvojenja djeteta,...“ a završava odlomak;“ sa posvojenja sa međunarodnim elementom“ gdje je navedena fusnota 160 on istu briše ili izostavlja tako da izostavlja fusnotu u kojoj navodi da je taj tekst preuzeo od prof. Hrabar i drugih autora iz knjige Obiteljsko pravo 3 i to str. 233. Upravo iz ovog nepotpunog preuzimanja njegove doktorske disertacije vidi namjeru tuženika da ga kleveće i da vrijeđa njegovu čast i ugled. Da se tuženik želio baviti znanstvenim radom i ukazati na pogreške u njegovom znanstvenom radu onda bi on u cijelosti trebao prikazati njegov rad i onda ga eventualno kritizirati ako se ne slaže sa tim i smatra da je na taj način što nije tiskao stranice i u potpunosti fusnote lažno prikazao njegov tekst doktorske disertacije kao plagijat s obzirom da je knjiga o plagijatima. Na upit da na str. 166. knjige tuženika je naveden na vrhu: 29.MŠ doktorski rad 2013. i da li se isti prepoznao, navodi da se je prepoznao jer nema drugog MŠ u popisu svih doktorskih radova koje je tuženi naveo na kraju knjige, niti postoji netko drugi MŠ koji je pisao doktorsku disertaciju na ovu temu. Nadalje navodi da je tuženik u potpunosti na str. 291. i 292 naveo njegovo puno ime i prezime, te temu doktorske disertacije, a to je ono što je navedeno na str. 166. Ističe da je doktorsku disertaciju radio po uputama mentora, li nije imao nikakve pisane upute, niti ga je itko upozorio da one postoje, niti one stvarno postoje. Na upit da li tužitelj može reći kako su navedene neistinite činjenične tvrdnje tuženog utjecale na tužitelja u smislu povrede časti, ugleda i dostojanstva a zbog kojih je i podnio ovu tužbu i privatnu tužbu za klevetu protiv tuženika, te da li je e- mail novinarke Jutarnjeg lista prouzročio daljnju štetu tužitelju, isti iskazuje da se osjećao užasno, jedno i povrijeđeno. Naime nakon toga uslijedila je naslovna stranica i veliki tekst u Jutarnjem listu od upravo navedene autorice u kojem je prikazan kao plagijator. Akademik Silobričić je pisao i u Jutarnjem i po portalima da je plagijator. U više navrata je Jutarnji list imao sadržaj na tu temu. Njegovi odvjetnici su slali stalno demanti, Večernji list je pisao o tome, portal Telegram, posebna emisija HTV-a Labirint je bila posvećena toj temi, na N1 je bio gost i objašnjavao da nije plagijator, na intervju za Radio 101, ta hajka trajala je mjesec i nešto dana, međutim nakon toga pa i dan prije ovog ročišta, povremeno se stalno pojavljuje u medijima teza da je plagijator, te neposredno predaje tekst sa Indexa u kojem se navodi da je plagijator. I to je upravo povodom odluke Ustavnog suda od 8. studenog 2018. koju je danas na ročištu punomoćnik tuženog predao u spis. Nakon što je Odbor za etiku po prijavu tuženog donio mišljenje da je nekorektno i nepregledno citirao izvore u svojoj doktorskoj disertaciji ponovno se pokrenula medijska kampanja na način da su nekoliko dana svi mediji pisali o tome da je plagijator. Svako to podsjećanje od strane medija da je plagijator kod njega izaziva novo uzbuđenje, nemir, često je uzimao Normabele jer nije mogao spavati po noći. Kolege na poslu i izvan posla stalno su ga propitivali o čemu se tu radi, to je kod njega izazivalo još veću nelagodu, jer se morao opravdavati

da nije plagijator. Dva puta je nudio ostavku na mjestu predsjednika Ustavnog suda svojim kolegama, svjestan činjenice da Ustavni sud može trpjeti jer mu je na čelu osoba koja se sumnjiči da je plagijator. Tuženik je na kućne adrese sudaca Ustavnog suda slao "dokaze" i kaznene prijave protiv njega da je plagijator što su mu kolege ustavni suci i pokazali, što je kod njega pokazalo dodatnu uznemirenost. Nakon medijskih napisa znalo mu se dogoditi da mu na ulici, tržnici građani govore i podsmjehuju se da je plagijator. Na facebooku su bili učestali komentari da je plagijator. U rodnom mjestu na Korčuli je morao svojim sumještanima odgovarati da nije plagijator. Na daljnji upit suda da li je ovakav sadržaj teksta kakav je tuženik napisao o istom utjecao na istog da nije mogao obavljati svoju profesionalnu dužnost kao predsjednik Ustavnog suda s obzirom na medijsku zainteresiranost za sadržaj teksta tuženika, tužitelj navodi naravno da je utjecalo jer je veliki dio vremena morao trošiti na odgovaranje upita medija na tu temu, te na pripremu sa odvjetnicima za pisanje demantija na novinske članke. Čak je bio upit od strane Međunarodnog udruženja Europskih akademija upućenoj HAZU pa je preko tadašnjeg predsjednika HAZU Zvonka Kusića odgovarao ovom Međunarodnom europskom udruženju da nije plagijator. Time je sadržaj teksta knjige od tuženika izašao izvan granica RH, pa je i jedan strani znanstveni medij koji piše o znanosti iz pera novinara Tatalovića pisao o tome kako je predsjednik Ustavnog suda RH plagijator. Nadalje ističe da u vrijeme kada je ova knjiga izašla nije bio predsjednik, nego sudac Ustavnog suda RH, a predsjednik je postao u lipnju 2016. godine, znači kad je saznao za tu knjigu bio je predsjednik Ustavnog suda, a saznao je u rujnu 2016. kada ga je novinarka Slavica Lukić obavijestila o noj. Na upit suda da li je sadržaj teksta tuženika utjecao i na njegov obiteljski život i članove obitelji, isti iskazuje da je, i to posebno na suprugu koja je srčani bolesnik i koja je imala tešku operaciju srčane aorte i ista se ne smije uzrujavati, a zbog ovog je i njoj skakao tlak kao i njemu i uzrujavala se što je kod njega dodatno izazivalo strah da se njoj nešto ne dogodi. Nadalje starija kćer je sutkinja na Općinakom sudu u Novom Zagrebu i inače je bila za vrijeme fakulteta demonstratorica kod tuženika na njegovoj katedri i također se jako uznemiravala i bila je izložena pitanjima svojih kolega sudaca jeli joj tata plagijator što ga je dodatno uznemiravalo. I ostalo dvoje djece su bili zabrinuti zbog njega jer su vidjeli u kakvom je stanju bio kod kuće. Jako je otežano funkcionirao jer je to shvaćao kao veliku nepravdu. On je 4 godine svog rada uložio na ovaj doktorat, odlazio na predavanja nakon posla, 2 godine je išao na predavanja i polagao ispite uglavnom sa odličnim uspjehom, 2 godine je istraživao i pisao ovaj doktorat, svoju mentoricu nije uopće poznavao nego ju je upravo upoznao tada na fakultetu. Bila je vrlo stroga prema njemu, tri puta mu je ispravljala doktorat, naravno ne zbog plagijata, već zbog sadržaja jer je smatrala da neke stvari mora doraditi. Nakon takvog teškog rada je doživio da ga tuženik proglasio odnosno optužio da je plagijator. Naravno da je to kod njega izazvalo veliku nepravdu, revolt i ogorčenje. Na upit da li činjenica što je upravo tužitelj kroz medije provlačen da je svoju doktorsku disertaciju plagirao ga dodatno uznemiruje, s obzirom da je knjiga tuženika isključivo o plagijatima, u kojima je prikazivao znanstvene radove kao plagijate, a da iste osobe nisu medijski prozvani, tužitelj navodi da je dodatno uznemiren zato što nitko od drugih koje je tuženi prozvao nije istaknut kao plagijator osim njega. Smatra da je pozadina cijelog ovog slučaja sukob unutar Katedre za obiteljsko pravo na Pravnom fakultetu u Zagrebu gdje se tuženik dao instrumentalizirati od strane jedne docentice na toj katedri u njenom obračunu s njegovom mentoricom prof. Hrabar, a on je ispao kolateralna žrtva. Ta docentica je Ivana Klarić Milas koja je vodila sudski spor protiv Pravnog fakulteta. U tom postupku je upravo tuženik lažno svjedočio navodeći da su cijelu pripremnu fazu njegova doktorata napravili drugi što čak ni Ivana Klarić nije tvrdila, već je rekla da joj je prof. Hrabar rekla da za njega skuplja literaturu, što je također u tom sudskom postupku utvrđeno da nije istina. Upravo smatra da se tuženik dao instrumentalizirati od strane Ivane Klarić Milas te da je došlo do ove knjige koju je tuženik napisao u kojoj ga je optužio da je plagijator. Navodi da je tuženik inače osoba koja je sklona druge optuživati, podnosio je razne prijave na Fakultetu za plagijat pri čemu je najpoznatiji slučaj sa prof. Metelkom, ali ni jedan plagijat nije dokazao. Radi se po njegovu mišljenju o osebujnoj osobi. Na upit da li tužitelj smatra da broj primjeraka knjige tuženika je doprinio

povredi prava osobnosti i to njegovoj časti, ugledu i dostojanstvu, kao osobe i predsjednika Ustavnog suda, isti iskazuje da je knjiga tiskana u 300 primjeraka i nakon što je započela medijska hajka oko njega, i sama knjiga je dospjela u medije pa je ona postala dostupna širem broju ljudi. Na upit tuženog da li je pročitao cijelu knjigu tuženog, navodi da nije već samo djelomično jer je knjiga nečitljiva. Na upit tuženog da li tužitelj smatra da je tuženik imao namjeru da na str. svoje knjige 166 i 167 istoga prikaže kao plagijatora, odnosno da ga difamira i je li primijetio str. 135 odlomak 3 i 4. i da li i dalje smatra da je namjera tuženika bila ikoga ponaosob, pa i ovdje tužitelja difamirati u javnosti. Tužitelj navodi nakon što je pročitao odlomke u izvorniku na str. 135. i to odlomak 3. i 4. da naravno da je tuženik imao namjeru i to je upravo vrhunac cinizma koju je naveo u članku. Optuži te da si plagijator u inicijalima, navede temu tvog znanstvenog djela, a s obzirom da te nije naveo u punom imenu i prezimenu to ispadne da te on pohvalio kao plagijatora s obzirom na sadržaj ovih odlomaka. Napominje da je na kraju svoje knjige na str. 291 i 292 njega naveo punim imenom i prezimenom, te temu njegove doktorske disertacije. Tuženik u ovom postupku i u kaznenom tvrdi da je 70% njegove doktorske disertacije plagirano. Na upit tuženog kako izgledaju stranice 291. i 292. i da li je ime tužitelja posebno istaknuto u odnosu na ostale, isti iskazuje da je on naveden kao jedan od plagijatora. Na upit da li može nakon što izvrši uvid na str. 230 pa nadalje utvrditi da li je on igdje u okviru tog popisa istaknut kao plagijator, ili uopće posebno istaknut, tužitelj navodi da ne zna što je tuženi htio sa priložima u kojima je popis svih doktorskih disertacija na Pravnim fakultetima u RH. Napominjem da je na str. 166. pod točkom 29. MŠ može biti jedino Miroslav Šeparović s obzirom na temu doktorske disertacije i na citiranje dijelova stranica doktorske disertacije gdje ga je naveo kao plagijatora jer je usporedio njegov rad s izvornim ili preuzetim tekstom drugih autora. On u ovom i u kaznenom postupku tvrdi da je plagijator. To tvrdi i u svojim podnescima. Na upit da li na str. 166. i 167 se navodi puni naziv tužiteljeve disertacije i da li se on na istim stranicama izrijekom navodi kao plagijator, tužitelj navodi da ne, ali da je vrlo jasno da se to isključivo odnosi na njega i to iz MŠ, citiranja prof. Hrabar i prof. Korač, te preslike stranica njegova doktorata, a na str. 291. i 292. se navodi njegovo puno ime i prezime. Na upit. tuženog s obzirom na saznanje za sadržaj knjige i e-mail novinarka Jutarnjeg lista Slavice Lukić, te s obzirom da su mediji po tužiteljevom iskazu Jutarnji, Večernji, Telegram, a naknadno Indeks objavljivali da je plagijator da li nakladnike tih medija tužio radi naknade štete, tužitelj navodi da nije jer su oni prenosili navode od tuženika. Pretpostavlja da u tim parnicama ne bi uspio jer bi se pozvali na autora kao izvor koji je njega optužio za plagijat. Na upit tuženog kako onda tužitelj objašnjava demantije koje je slao navedenim medijima, tužitelj navodi da je na taj način htio upoznati javnost da nije plagijator kako to tvrdi tuženik. Mediji jesu uglavnom objavili navedene demantije. Njegova namjera u demantiju je bilo da upozna javnost da nije plagijator, a ne da tuži medije jer su isti prenosili ono što je tuženik naveo. Bio je zadovoljan objavom demantija što se medija tiče. Na upit tuženog da li tužitelj ima saznanja da je povodom nastale medijske hajke ili prije tuženik istupao u medijima, navodi da nemam saznanja da je tuženik nastupao u medijima, ali imam saznanja da je osobno kontaktirao s pojedinim novinarima upozoravajući ih na svoju knjigu i činjenicu da je on napravio plagijat. U svim medijskim napisima on se nije javio i demantirao da mislio na njega, a on je to mogao učiniti, a crpi saznanje da je tuženik kontaktirao sa novinarima jer su mu upravo to rekli novinari. Na upit tuženog da li je upoznat sa pisanim pravilima za izradu znanstvenih radova na Pravnom fakultetu u Zagrebu, isti iskazuje ne jer takvi kriteriji i pravila ne postoje. Navodi da se je upoznat s knjigom Alana Uzelca - Uputa za izradu studentskih radova iz 2002 godine, tek u kaznenom postupku koji je vodio protiv tuženog, ali je on u svom radu postupao po njima sadržajno iako ga ne obavezuju. Na upit tuženog kako je on to citirao preuzete izvore, tužitelj navodi upravo na način kako je to iskazala prof. Hrabar jer mu je ona bila mentor i ona ga upravo tako upućivala, nije mu rekla da postoje ikakve pisane upute niti mu ih je dala. Da ih je dala ne bi bilo razloga da ih ne koristi. Suština je svega toga da li su ti navodnici propisani ili ne, da su propisani on bi ih koristio i nema razloga da ih ne koristi kad je svakog autora naveo imenom i prezimenom i stranice koje je citirao. Da je htio krasti tuđe radove ne bi ukazivao na stranice s kojih krade. Na upit tužitelja da li su navodnici kod

citiranja i čim propisani ili ne, tužitelj navodi da nisu, niti Zakonom, niti podzakonom niti uputama. Upute koje spominje pun. tuženog nije donijelo Fakultetsko vijeće ali je sam i po njima postupao, to tako ispada, jer tamo stoji da kad se tekst doslovno prepisuje od drugog autora da to treba učiniti navodnicima, ili na drugi način pri čemu je važno uputiti na izvor od koga se tekst preuzima. Kod svih citiranja uvijek je uputio na izvor i nijedan autor, a ima ih preko 50, nije ga optužio da ga je plagirao. Na upit tuženog kako treba odvojiti svoj tekst od tuđeg preuzetog teksta, navodi da upravo kako je i radio a to je da u fusnoti se precizno navedu stranice, djelo i autora od kojeg je preuzeo tekst, tako da svatko može provjeriti vrlo jednostavno usporedbom autorovog teksta i njegov tekst što je preuzeo od nekog drugog autora. Mora napomenuti da u sadržaju teksta kojeg piše kada završi preuzimanje tuđeg reda mora staviti broj, a koji broj mora biti ispod teksta u fusnoti i tamo se navode svi podaci o čemu je govorio ime autora, temu i stranicu s koje je preuzeo tekst. Na upit tuženog kako smatra tužitelj da je potrebno označiti početak preuzimanja tuđeg teksta, navodi da to nigdje nije propisano, određeno, prema tome treba ukazati, pokazati na izvor od koga si nešto preuzeo. Plagijat je krađa, svjesno uzimanje tuđeg rada i prikazivanja kao svog bez naznačavanja izvora. S obzirom da se je uvijek pozvao na izvor nema govora o plagijatu. Tuženik je mogao polemizirati da li je to pravilno kako je to on preuzima, citirao i da li je po njegovu mišljenju pregledno, ali ga nije smio optužiti za plagijat. Činjenica da se nešto grafički ne vidi gdje počinju stavovi autora, a gdje onog kojeg se preuzima nije plagijat jer se to uvidom u fusnote vrlo jednostavno može utvrditi i provjeriti. Po tome su svi doktorati na Pravnom fakultetu plagijati i većina knjiga su plagijati ako nema navodnika. Ističe da je svoj doktorat radio prema standardima koji postoje na Pravnom fakultetu. Na upit tuženog kako tužitelj komentira mišljenje odbora za etiku od 23. studenog 2017. i to na str. 4. gdje se upravo navode upute od prof. Uzelca, tužitelj navodi da na str. 18. tih uputa pod pojmom plagijat piše: "Sve ono što se prepisuje iz drugih izvora, mora se na valjani način označiti (navodnicima ili na drugi način) i precizno naznačiti odakle navod potječe", i on je upravo tako radio. Točno je da nije uvijek koristio navodnike, nekad je, nekad nije. Navodnike je stavljao kad je htio naglasiti što je o nekoj posebnoj temi pojedini autor napisao. Npr. tako Hrabar kaže pa bi stavio u navodnike, nekad bi stavio kurzive, nekad uvučene retke, nekad prepričavao, ali uvijek na kraju fusnotu i upućivao na izvor. Na upit tuženog da li tužitelj zna da je netko drugi tužio tuženika da ga je optužio u ovoj knjizi za plagijat, navodi da nema takva saznanja. Na upit tuženog da li iskaz prof. Miličića dan pred Općinskim radnim sudom u predmetu Ivane Klarić Milas protiv Pravnog fakulteta i umješača Dubravke Hrabar, u kojem tužitelj sad u iskazu navodi da da je Klarić Milas prikupljala literaturu za istog, te da li je zbog takvog iskaza svjedoka podnio kaznenu prijavu zbog lažnog svjedočenja, navodi da nije, ali zna da sud nije njegov iskaz prihvatio kao istinit, a njemu je poznato da u kaznenom postupku kada ga je to pitao je rekao da mu je to rekla Klarić Milas.

Ovaj sud je na temelju provedenog dokaznog postupka utvrđivao da li je između tužitelja i tuženika nastao obvezno pravni odnos odgovornosti za štetu jer je tužitelj u cijelosti dokazao štetnu radnju (objava neistinitih informacija ili tvrdnji na str 166 i 167 knjige), objektivna protupravnost štetne radnje (sposobnost informacije, tvrdnje i stava da povrijedi dostojanstvo, ugled, čast, privatnost ili neko drugu zaštićeno pravo osobe), šteta (ovdje duševni boli), te uzročna veza između štetne radnje i štete.

Kao bitna činjenica za odluku u ovom sporu ukazuje se ocjena podobnosti spornih i objavljenih informacija da stvarno povrijede nečije dostojanstvo, ugled i čast. Ovo stoga jer svaka informacija s obzirom na svoj sadržaj nije podobna povrijediti nečija osobna dobra, već su podobne samo one informacije koje mogu izazvati prijekor okoline, prezir i umanjenje nečijeg ugleda u javnosti.

Stav je ovog suda da se informacija mora temeljiti na činjenicama. Činjenice ili jesu ili ih nema, one mogu biti lijepe i ružne za onog o kome se piše, ali uvijek moraju biti činjenice. Ako činjenica ne postoji riječ je o neistini. Ako se pak informacija temelji na istinitim i lako provjerljivim činjenicama, nema odgovornosti za takve informacije, koliko god pogadala ona osobu na koju se odnosi. No, iznošenje činjenica, kada one i postoje, ne smiju prijeći u vrijeđanje i ponižavanje. S obzirom na navedeno ovaj sud je utvrđivao da li su navedene tvrdnje u knjizi tuženika na str.166 i 167. istinite ili neistinite i da li su škodljive te tvrdnje na kojima tužitelj temelji svoj zahtjev. Naime člankom 10. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda pod naslovom sloboda izražavanja ukazuje da je pravo na slobodu izražavanja temeljno ljudsko pravo koje ima osobitu vrijednost ne samo za zaštitu prava pojedinca, nego i za uspostavu slobodnog i demokratskog društva, ne samo za razvoj svakog čovjeka kao slobodnog i društvenog bića, tako i za razvoj demokratskog procesa u državi. Zbog važnosti članka 10. Konvencije upravo je poštivanje standarda koji je Europski sud za ljudska prava postavio za članak 10. Konvencije hrvatskom zakonodavstvu i sudovima jamstvo da se RH razvila u demokratsko i slobodno društvo. U stavku 1. članak 10. navedene Konvencije opisana su tri vida prava na slobodu izražavanja, sloboda mišljenja, sloboda širenja informacije i ideja i sloboda primanja informacija i ideja. U konkretnom predmetu ovaj sud je uzео u obzir upravo ovu slobodu širenja tvrdnji, informacija i ideja, te sredstva i oblika izražavanja. Europski sud za ljudska prava štiti ne samo sadržajni aspekt izražavanja nego i sve forme i sredstva izražavanja kao što su sve izgovorene ili napisane riječi, slike, fotografije tiskani materijal, neke ideje. Informacije i ideje koje se izražavaju mogu biti vrijednosno pozitivne ili negativne, te sud smatra da se prihvaćaju i smatraju neuvredljivim širenja informacija i ideja ukoliko one nisu uvredljive, šokantne ili uznemirujuće za državu ili dio stanovništva.

Na temelju provedenog dokaznog postupka ovaj sud je utvrdio slijedeće odlučne činjenice za rješenja predmeta spora a to je da je nesporno između stranaka da je tuženik autor i naknadnik knjige „Čudoređe i deontologija znanstvenoga rada – nečudoređe i neprofesionalnost plagiranja“, izdane u Zagrebu, u ožujku 2016.g., te da je u predmetnoj knjizi, pod naslovom „3.2. Oprimjerenja plagijata“ (stranica 135 -171 cit. knjige) na stranicama 166. i 167. kao primjer plagiranja doktorata naveo i doktorski rad tužitelja iz 2013. godine pod nazivom „Dobrobit djeteta i načelo najboljeg interesa djeteta u praksi Europskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda Republike Hrvatske“. Nadalje, ovaj sud je utvrdio uvidom u izvornik i presliku knjige tuženika i doktorsku disertaciju, te uvidom u presudu Općinskog kaznenog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem K-154/18, saslušanjem svjedoka prof. dr.sc. Dubravke Hrabar, prof.dr.sc. Aleksandre Korač Graovac, akademika Vlatka Silobrića, te tužitelja a nakon što su isti izvršili uvid u knjigu i doktorsku disertaciju da je tuženik na strani 166. knjige tiska dio teksta tužiteljeve doktorske disertacije i to stranicu 47, te usporedno sa time dio teksta doktorske disertacije Aleksandre Korač, Obiteljsko pravni instituti u presudama Europskog suda za prava čovjeka, 1996. g. te na taj način tuženik prikazuje dio teksta tužiteljeve doktorske disertacij str. 47., a ne i str. 48 i 49 iste na kojima se nalazi nastavak teksta sa stranice 47. i na kojima je nedvojbeno i jasno naveden izvor teksta pod fusnotama „96“, „97“ i „98“, na taj način prikazuje odnosno tvrdi da je dio doktorske disertacije plagijat citiranog teksta Aleksandr Korač. Na temelju provedenog dokaza izvršenog uvida i usporedi doktorske disertacije i knjige tuženika, sud je utvrdio da stranica 47 disertacije završava s riječima "za svoju", bez točke odnosno interpunkcijskog znaka, a neprikazana stranica 48. počinje nastavkom rečenice s riječju "kćer", te su stranice 48. i 49. logično i sadržajno nastavak stranice 47., a na kraju prenesenog teksta, stoji oznaka fusnota te su na dnu tih stranica objašnjene fusnote "96", "97" i "98". i to na str.48. fusnota 96. Korač- Graovac, A., Obiteljsko pravni institut u presudama Europskog suda za prava čovjeka, Doktorska disertacija, Pravni fakultet u Zagrebu, 1996., str 143-144., te na str.49 fusnote 97 Ibid., str. 146 i fusnota 98 Ibid., str 147. Upravo, time je po stavu ovog suda tuženik nekorektno prenio dio disertacije u svojoj knjizi, odnosno nije vjerno prenio sadržaj nanaveden stranici 47,48 i 49., jer u knjizi ne postoje fusnote koje u